

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

Діброва А.Д.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності

Протокол № 6 від 14 травня 2020 р.

Завідувач кафедри

Ільчук М.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦІНОУТВОРЕННЯ НА БІРЖОВОМУ РИНКУ

Спеціальність _____ 076 Підприємництво торгівля та біржова діяльність _____

Освітня програма _____ Підприємництво торгівля та біржова діяльність _____

Факультет (ННІ) _____ Економічний _____

Розробники: _____ канд. економ. наук., доцент Панкратова Л. Л. _____

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

ЦІНОУТВОРЕННЯ НА БІРЖОВОМУ РИНКУ

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	076 Підприємництво торгівля та біржова діяльність	
Освітня програма	Підприємництво торгівля та біржова діяльність	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов`язкова	
Загальна кількість годин	150 год.	
Кількість кредитів ECTS	5 кредитів	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	—	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	— год.	— год.
Самостійна робота	90 год.	106 год.
Індивідуальні завдання	— год.	— год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надати студентам теоретичні знання щодо ціноутворення на спотовому та біржовому ринку, а також практичні навички розрахунків, аналізу та прогнозу видів цін, їх індексів, біржового ціноутворення тощо.

Завдання полягають в розкритті таких тем як:

- теоретичних засад, законодавчо-правового регулювання біржового ринку;
- сутності ринкових методів державного регулювання, таких як інтервенційні та заставні закупівлі, тощо;
- сутності організаційно-економічного механізму ціноутворення на біржовому ринку, зокрема цінового котирування, формування цін при укладанні різних видів біржових угод, хеджування, тощо;
- прогнозування цін біржового та спотового ринку;
- моніторинг та контроль ціноутворення, антимонопольне законодавство, тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- поняття та функції ціни;
- основний принцип ціноутворення в умовах ринку;
- види цін та їх класифікацію;
- основні складові ціни, стратегії, моделі та методи ціноутворення;
- місце бірж в формуванні цін, організацію біржового ціноутворення;
- умови поставок товару як базовий елемент біржового ціноутворення;
- методи прогнозування цінової ситуації на біржовому ринку;
- сутність, цілі, методи біржового котирування;
- специфіку ціноутворення на біржовому товарному ринку;
- інструментарій управління ціновими ризиками на біржовому ринку;
- систему контролю за цінами.

вміти:

- визначити рівноважну ціну, обсяги дефіциту та надлишку на ринку,
- розрахувати коефіцієнти цінової еластичності та еластичності попиту за доходом;
- аналізувати структуру роздрібних цін та здійснювати розрахунки закупівельної, оптової та роздрібною ціни;
- розрізняти цінові тренди на біржовому ринку, прогнозувати їх на перспективу;
- здійснити розрахунки цін та планування логістичних витрат, згідно умов поставок ІНКОТЕРМС;
- оцінити цінову ситуацію на ринку певного товару в Україні, з огляду на вплив різних ціноутворюючих чинників, зокрема світових біржових котирувань;
- визначати розмір штрафу за відповідні порушення дисципліни цін тощо.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тижні	усього	у тому числі				
л			п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль №1. Теоретико-методичні засади ціноутворення та його регулювання							
Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення	1-2	17	4	4	-	-	9
Тема 2. Кон`юнктурні дослідження товарного ринку: основні методи та показники	3	13	2	2	-	-	9
Тема 3. Класифікація цін за різними ознаками. Трансфертні ціни.	4	13	2	2	-	-	9
Тема 4. Методичні питання ціноутворення	5-6	17	4	4	-	-	9
Тема 5. Цінова політика держави	7-8	17	4	4	-	-	9
Разом за змістовим модулем 1	77		16	16	-	-	45
Змістовий модуль №1. Організаційно-економічний механізм біржового ціноутворення							
Тема 6. Ціноутворення у зовнішній торгівлі	9-10	17	4	4	-	-	9
Тема 7. Концепція ціноутворення на ф`ючерсних ринках	11-12	17	4	4			9
Тема 8. Біржове котирування цін	13	13	2	2	-	-	9
Тема 9. Інструментарій управління ціновими ризиками на біржовому ринку	14	13	2	2	-	-	9
Тема 10. Використання строкових угод у цінових стратегіях підприємств	15	13	2	2	-	-	9
Разом за змістовим модулем 2	73		14	14	-	-	45
Усього годин	150		30	30	-	-	90

3.1. Програма та структура навчальної дисципліни для:

–повного терміну заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль №1. Теоретико-методичні засади ціноутворення та його регулювання							
Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення		16	1	1	-	-	14
Тема 2. Кон'юнктурні дослідження товарного ринку: основні методи та показники		13	0,5	0,5	-	-	12
Тема 3. Класифікація цін за різними ознаками. Трансфертні ціни.		15	0,5	0,5	-	-	14
Тема 4. Методичні питання ціноутворення		15,5	1	0,5	-	-	14
Тема 5. Цінова політика держави		15,5	1	0,5	-	-	14
Разом за змістовим модулем 1	75		4	3	-	-	68
Змістовий модуль №1. Організаційно-економічний механізм біржового ціноутворення							
Тема 6. Ціноутворення у зовнішній торгівлі		16	1	1	-	-	14
Тема 7. Концепція ціноутворення на ф'ючерсних ринках		13,5	1	0,5	-	-	12
Тема 8. Біржове котирування цін		15,5	1	0,5	-	-	14
Тема 9. Інструментарій управління ціновими ризиками на біржовому ринку		15	0,5	0,5	-	-	14
Тема 10. Використання строкових угод у цінових стратегіях підприємств		15	0,5	0,5	-	-	14
Разом за змістовим модулем 2	75		4	3	-	-	68
Усього годин	120		8	6	-	-	136

4. Теми семінарських занять

– повного терміну денної (заочної) форми навчання;

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Не передбачено робочим навчальним планом	-	-
2		-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
Змістовий модуль №1. Теоретико-методичні засади ціноутворення			
1	Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення. <i>Ринкова рівновага на ринку, дефіцит, надлишок. Коефіцієнти цінової еластичності та еластичності за доходом.</i>	4	1
2	Тема 2. Кон'юктурні дослідження товарного ринку: основні методи та показники. <i>Методи кон'юктурних досліджень. Балансовий метод встановлення рівноваги попиту і пропозиції</i>	2	0,5
3	Тема 3. Види цін, їх класифікація та джерела. Трансфертні ціни. <i>Аналіз закупівельних, оптових, роздрібних цін на основі даних офіційної статистики та інших джерел.</i>	2	0,5
4	Тема 4. Методичні питання ціноутворення. <i>Структура ціни, механізм її формування.</i>	4	0,5
5	Тема 5. Цінова політика держави. <i>Механізм функціонування інтервенційних та заставних закупівель. Світовий досвід державної підтримки цін (на прикладі окремих країн).</i>	4	0,5
Змістовий модуль №2. Організаційно-економічний механізм біржового ціноутворення			
6	Тема 6. Ціноутворення у зовнішній торгівлі. <i>Світові ціни: поняття та види. Аналіз цін з різними умовами поставок ІНКОТЕРМС.</i>	4	1
7	Тема 7. Концепція ціноутворення на ф'ючерсних ринках.	4	0,5
8	Тема 8. Біржове котирування цін. <i>Взаємозв'язок біржових та спотових цін</i>	2	0,5
9	Тема 9. Інструментарій управління ціновими ризиками на біржовому ринку. <i>Хеджування, як механізм убезпечення від цінових ризиків.</i>	2	0,5
10	Тема 10. Використання строкових угод у цінових стратегіях підприємств	2	0,5

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Не передбачено робочим навчальним планом	-
2.		-

7. Контрольні питання для визначення рівня засвоєння знань студентами

Змістовий модуль №1.

Теоретико-методичні засади ціноутворення

1. Вкажіть класичне визначення ціни.
2. Дайте порівняльну характеристику сучасних понять ціни.
3. Назвіть основні функції ціни в умовах ринкової економіки.
4. Охарактеризуйте завдання, які виконує обліково-вимірвальна функція ціни.
5. Охарактеризуйте завдання, які виконує стимулююча функція ціни.
6. Охарактеризуйте завдання, які виконує розподільча функція ціни.
7. Сформулюйте основний принцип ціноутворення в умовах ринку.
8. Обґрунтуйте необхідність в ринковій економіці поєднання вільного ціноутворення з елементами його державного регулювання.
9. Опишіть та поясніть на графіку дію закону попиту та закону пропозиції.
10. Обґрунтуйте поняття еластичності попиту за ціною.
11. Назвіть класифікаційні фактори цін.
12. Назвіть основні види цін в залежності від сфер товарного обслуговування.
13. Систематизуйте ціни за територією поширення.
14. Систематизуйте ціни за часом дії.
15. Згадайте диференціацію цін, щодо порядку відшкодування покупцем витрат по доставці продукції.
16. Згадайте види ціни в залежності від міри впливу держави на процес ціноутворення.
17. Дайте загальну характеристику біржовим цінам.
18. Порівняйте поняття аукціонних та тендерних цін.
19. Охарактеризуйте заставні ціни та їх функції.
20. Назвіть основні складові роздрібною ціни.
21. Охарактеризуйте виробничу собівартість та повну собівартість.
22. Перелічіть основні статті витрат у рослинництві і тваринництві.
23. Обґрунтуйте важливість здійснення аналізу структури роздрібною ціни.
24. Висвітліть, під впливом яких факторів формується цінова стратегія продавця.
25. Охарактеризуйте основні напрями цінової політики продавців.
26. Проаналізуйте витратну чи ціннісну модель ціноутворення.
27. Обґрунтуйте, для чого розраховують точку беззбитковості.
28. Назвіть задачі цінової політики держави як складової регулюючого впливу на економіку.
29. Обґрунтуйте основні вимоги СОТ, щодо застосування програм державної підтримки.
30. Назвіть найпопулярніші методи регулювання ринку, які застосовують більшість країн світу.

31. Охарактеризуйте основні положення діючої редакції Закону України “Про ціни та ціноутворення”.
32. Обґрунтуйте суть цінового регулювання відповідно до Закону України “Про державну підтримку сільського господарства України”.
33. Охарактеризуйте особливості ціноутворення на аграрну продукцію за галузевими законами, діючими на сучасному етапі розвитку економіки України.
34. Дайте визначення державної аграрної фінансової інтервенції та вкажіть цілі її застосування.
35. Дайте визначення, що таке державна аграрна товарна інтервенція. Які цілі її застосування?
36. Вкажіть, в яких випадках держава запроваджує товарні або фінансові інтервенції.
37. Охарактеризуйте методику визначення мінімальної та максимальної інтервенційних цін на агропродукцію згідно з Законом України “Про державну підтримку сільського господарства”.

Змістовий модуль №2.

Організаційно-економічний механізм біржового ціноутворення

38. Дайте визначення поняттю «світова ціна».
39. Назвіть, які види світових цін вам відомі.
40. Поясніть, що означає аббревіатура ІНКОТЕРМС.
41. Охарактеризуйте, які головні питання зовнішньоторгівельних угод регулює Інкотермс -2010.
42. Назвіть, які умови поставок ви знаєте. Які з них стосуються перевезень водним транспортом? Які з них стосуються перевезень наземним транспортом?
43. Поясніть, що означає аббревіатура терміну EXW, згідно умов поставок за Інкотермс-2010.
44. Поясніть, який термін включає максимальні обов’язки продавця щодо покриття витрат при формуванні цін згідно з Інкотермс-2010.
45. Поясніть, який термін включає мінімальні обов’язки продавця щодо покриття витрат при формуванні цін згідно з Інкотермс-2010.
46. Охарактеризуйте біржу як ціновий індикатор ринку.
47. Обґрунтуйте необхідність вивчення тенденцій біржового ринку для агровиробників в Україні?
48. Наведіть характеристику основних ситуацій щодо “настрою біржового ринку”.
49. Поясніть біржовий термін «базис».
50. Фундаментальний метод прогнозування біржових цін: сутність, фактори
51. Особливості технічного методу аналізу та прогнозу біржових цін.
52. Типи цінових трендів на біржовому ринку.
53. Мета та сутність біржового котирування

- 54.Перелік функцій котирувальної комісії на біржі та їх документальне оформлення.
- 55.Правила біржового цінового котирування.
- 56.Способи котирування та методи проведення розрахунків.
- 57.Наведіть приклади котирування цін на конкретних зарубіжних та українських біржах.
- 58.Назвіть фактори, які регулюють на біржі функцію пропозиції залежно від ціни.
- 59.Фактори, що регулюють на біржі функцію попиту від ціни.
- 60.Узагальніть основні засади формування цін на біржовому товарному ринку.
- 61.Назвіть особливості формування цін на агропродовольчу продукцію на біржовому ринку.
- 62.Наведіть приклади специфічного ціноутворення на аграрному біржовому ринку.
- 63.Вкажіть особливості визначення ціни біржового товару при укладенні угоди спот.
- 64.Охарактеризуйте особливості ціноутворення при підписанні форвардної угоди.
- 65.Вкажіть, з допомогою якого виду біржової угоду забезпечують мінімізацію цінового ризику.
- 66.Порівняйте способи ціноутворення при укладанні різних видів біржових угод.
- 67.Опишіть механізм хеджування, як метод послаблення цінових ризиків.
- 68.Відмітьте особливості короткого та довгого хеджування, перехресного хеджування.
- 69.Ф'ючерсна ціна як інформаційний показник цінової ситуації для учасників "фізичного" ринку певного виду продукції.
- 70.Що таке ціновий моніторинг та його значення.
- 71.Вкажіть, на які державні органи в Україні покладені повноваження контролю за цінами.
- 72.Висвітліть суть трансферного ціноутворення: цілі, сутність, методи.
- 73.Опишіть підстави для застосування санкцій за порушення державної дисципліни цін.
- 74.Назвіть найбільш розповсюджені порушення у сфері ціноутворення.
- 75.Назвіть підстави для штрафних санкцій.
- 76.Вкажіть, які штрафні санкції передбачаються за порушення державної дисципліни цін.
- 77.Здійснення Антимонопольним комітетом України контролю за правомірністю призначення цін підприємствами-монополістами.
- 78.Опишіть, в якому випадку настає кримінальна відповідальність за порушення встановленого порядку ціноутворення.

Зразки завдань для підсумкової атестації

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Освітня програма – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності 2020/2021 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____ з дисципліни Ціноутворення на біржовому ринку	Затверджую Зав. кафедри д.е.н., проф. Ільчук М.М. 14.05.2020 р.
Екзаменаційні питання			
1. Теоретичне питання. Який графічний вигляд має дія закону попиту–пропозиції?			
2. Задача Станом на 1 червня 2019 р. в південних регіонах країни, вартість закупівлі 1 т кукурудзи на елеваторі складала 4650 грн. Вартість доробки, сушки кукурудзи на елеваторі складала – 130 грн./т. Відстань до найближчого глибоководного порту – 150 км. Транспортний тариф за перевезення зерна складають 1,8 грн за 1 тонно-кілометр. Вартість перевалки зерна на борт судна складає 18 дол. США за 1 тонну. Додаткові витрати та маржа (прибуток) трейдера складає 5 дол. тонну кукурудзи. За необхідності переведення ціни в гривнях в доларовий еквівалент скористайтесь сайтом https://bank.gov.ua , або іншим джерелом. <i>Розрахувати ціну 1 т кукурудзи на умовах поставки EXW-елеватор, CPT-порти Чорного моря, FOB.</i>			
Тестові завдання			
1. Вставте потрібне слово: В рамках ринкового підходу визначення ціни формулюється таким чином: ціна – це форма виразу цінності благ, що виявляється в процесі їх . а) продажу б) купівлі в) обміну г) виробництва			
2. Вставте потрібне слово: Основним принципом ціноутворення в умовах ринку є поєднання _____ ціноутворення з елементами державного регулювання.			
3. Закон попиту передбачає, що: а) перевищення пропозиції над попитом викликає зниження ціни; б) якщо доходи споживачів зростають, то вони купують більше товарів; в) крива попиту має позитивний нахил; г) коли ціна товару знижується, то обсяг покупок зростає.			
4. Назвіть державний орган згідно Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України», який повинен здійснювати інтервенційні операції на аграрному ринку в Україні _____			
5. Ціновий моніторинг – це: а) система регулювання цін державою б) система оголошення цін виробниками в) система відстеження динаміки цін спеціальною службою г) система зниження цін на біржовому ринку			
6. В якому випадку може бути задіяний механізм функції кредиту заставної ціни: а) коли виробник хоче збути продукцію державі б) коли виробник хоче отримати максимальну ринкову ціну в) коли виробник хоче повернути собі заставлену продукцію з метою реалізації її за ринк. цінами г) коли виробник тісно співпрацює з Аграрним фондом України			
7. Світова ціна це: а) Ціна поза межами країни б) Усереднений рівень цін реалізації певного виду продукції у світі в) Ціни, які формуються в основних центрах світової торгівлі по певному виду продукції г) Ціна ІНКОТЕРМС			

8. Вкажіть види котирувальної ціни:
a) Мінімальна і максимальна ціни певного біржового періоду b) Ціни першої та останньої (або останньої) угод біржового періоду c) Ціни першої, останньої угод та середній рівень d) Усі відповіді вірні
9. Як називається різниця цін реального та ф'ючерсного ринків? _____
10. Пропозиція – це
a) Потреба у певному товарі b) Кількість товару, яку хоче і може продати продавець c) Кількість товару, яку хоче і може придбати покупець d) Потреба у споживанні товару, згідно науково-обґрунтованих норм.

7. Методи навчання

Під час навчального процесу застосовуються методи активного навчання, які максимально залучають студентів до пізнання нових тем та їх засвоєння, творче рішення конкретних проблем.

Застосовуються технічні засоби: лекційний матеріал подається на слайдовій презентації у програмі Power Point, максимально використовуються можливості Internet під час лекційних, практичних та лабораторних занять.

Курс «Ціноутворення на біржовому ринку» атестований на навчальній платформі НУБіП <https://elearn.nubip.edu.ua/>. Інтернет-технології дають можливість інтегрувати в електронний навчальний курс різні електронні елементи, які сприяють ефективному засвоєнню нового матеріалу та формуванню позитивної мотивації до навчання. Такі елементи (як відео ролики, анімації, ілюстровані графіки і схеми, оригінальні тести, посилання на інтернет-ресурси, всілякі інструменти для спілкування, співпраці та обміну повідомленнями) використовуються в даному курсі.

Для активізації роботи студентів застосовуються реальні бізнес-кейси, професійні ситуації, та оперативна інформація з різноманітних Internet-джерел. Такими інформаційними джерелами є цінові дані офіційної статистики, трейдерських компаній, консалтингових агенцій, а також біржові котирування на Чиказької товарній біржі (CBOT), Паризькій біржі (MATIF), Аграрній біржі України, Українській біржі, тощо).

8. Форми контролю

Видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Об'єктом поточного контролю знань є: усні доповіді, результати бліц-опитувань, тестувань на семінарських заняттях; розв'язування задач на практичних заняттях; відвідування лекцій та активність на них;

виконання модульних контрольних робіт та завдань для самостійного опрацювання.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля.

Після кожного змістового модуля проводиться контрольний захід у вигляді модульної контрольної роботи з метою перевірки рівня засвоєння матеріалу студентами. Виконання модульних контрольних робіт є *обов'язковим* заходом рубіжного зрізу знань студентів, який дозволяє викладачеві зорієнтуватися в напрямках та формах подальшої роботи та викладання дисципліни. Студентам, цей захід допомагає закріпити знання певного змістового модуля та накопичити бали.

В якості самостійної роботи студенти виконують наукові проекти, виконання яких демонструє рівень попередніх знань, кругозору студента та засвоєння отриманих знань з даної дисципліни.

Об'єктом контролю знань студентів під час підсумкової атестації є результати виконання письмових екзаменаційних завдань. До підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, які виконали навчальний план з дисципліни та набрали необхідну кількість балів.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студентів відбувається згідно «Положення про екзамени і заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» з внесеними доповненнями (протокол №5 від 27.12.2019 р.).

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (100 балів) визначається, як сума рейтингу з атестації $R_{\text{ат}}$ (30 балів) та рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (70 балів)

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{ат}} + R_{\text{нр}}$$

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1

Співвідношення між національними оцінками і рейтингом здобувача вищої освіти

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90 – 100
Добре	82-89
	74-81
Задовільно	64-73
	60-63
Незадовільно	35-59
	0-34

11. Методичне забезпечення

1. Панкратова Л.Л. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Ціноутворення на біржовому ринку» / Л.Л. Панкратова – К.: Компрінт, 2018. – 93 с.
2. Електронний навчальний курс «Ціноутворення на біржовому ринку», автор Л.Л. Панкратова. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2489> , Протокол атестації №1 від 12-19.04.2018.

12. Рекомендована література **Основна**

1. Стасіневич С.А. Ціноутворення на біржовому ринку. Навчальний посібник. – К.: ЦП "КОМПРИНТ", 2015. – 111 с.
2. Основи біржової діяльності: навчальний посібник / М.О. Солодкий М.О, Н.П. Резнік, В.О. Яворська: [За ред. М.О. Солодкого]. – К.: ЦП Компрінт, 2017. – 450 с.
3. Солодкий М.О. Біржовий товарний ринок : навч. Посіб. / М.О.Солодкий В.О. Яворська. – К. : В-во ЦП «Компрінт», 2015. – 482 с.

Допоміжна

4. Боднар О. В. Наукові аспекти моніторингу цін і витрат на продукцію рослинництва. *Управління розвитком*. 2016. №2 (184). с. 108-115.
5. Боднар О.В., Яворська В.О. Особливості управління ціновими ризиками на ринку зернових в контексті світової біржової практики. *Ефективна економіка*. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5141>
6. Дяченко, Ю. А. Нормативно-правове забезпечення ціноутворення на сільськогосподарську продукцію. *Причорноморські економічні студії*, 2017, 13 (2): 34-38.
7. Масло, А. І. Використання спредових стратегій торгівлі біржовими інструментами в управлінні ціновими ризиками на аграрному ринку. *Інвестиції: практика та досвід*, 2016, 12: 54-58.
8. Масло, А. І. Вплив основних фундаментальних факторів на формування світових біржових цін на сільськогосподарську продукцію. *Агросвіт*, 2016, 5: 52-58.
9. Панкратова Л.Л. Структурні особливості формування цін на молоко в продовольчому ланцюгу. *Економіка і прогнозування*. 2013. №3. с.116-123.
10. Панкратова Л.Л. Чинники, що формують цінові тренди на пшеницю на світових біржах та спотовому ринку України. *Український соціум*. 2017. №3(62). С. 76-86.

11. Панкратова Л.Л. "Огляд ринку зернових і олійних: динаміка і прогноз" *Агромаркет*. травень 2020. №5.
12. Панкратова Л.Л. "Огляд ринку зернових і олійних: динаміка і прогноз" *Агромаркет*. червень 2020. №6.
13. Улько Є. М. Біржовий механізм ціноутворення на сільськогосподарську продукцію. *Агросвіт*. 2015. №12. - с. 13-22.
14. Усатий Д. Методи визначення ф'ючерсної ціни при хеджуванні ризиків в АПК. *Ринок цінних паперів України*. 2013. № 9-10. с. 103-108.
15. Шпичак О.М. Проблеми ціноутворення в контексті купівельної спроможності населення та інфляційних процесів / Шпичак О.М. // *Економіка АПК*. 2016. № 6. С. 59-65.
16. Шпичак О.М. Економіко-організаційні неузгодженості взаємовідносин у продуктових ланцюгах в умовах інфляційно-девальваційних процесів: напрями врегулювання. *Економіка АПК*. 2015. № 6. С. 85.

13. Інформаційні ресурси

17. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: www.rada.gov.ua
18. Інкотермс 2010. Правила ICC з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі. URL: https://zed.ua/images/files/Incoterms_short.pdf
19. Податковий кодекс України № 2755 -VI від 2 грудня 2010 р. URL: www.rada.gov.ua.
20. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1877-IV. URL: www.rada.gov.ua
21. Про товарну біржу: Закон України № 1956-XII від 10 грудня 1991 р. URL: www.rada.gov.ua
22. Про ціни і ціноутворення: Закон України № 5006 -VI від 21 червня 2012р. URL: www.rada.gov.ua
23. Про цінні папери і фондову біржу: Закон України № 3480-IV від 23 лютого 2006 р. URL: <http://www.rada.gov.ua>
24. Barchart / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.barchart.com/
25. CME-group. URL: www.cmegroup.com/
26. Аграрна біржа. URL: www.agrex.gov.ua
27. УкрАгроКонсалт. URL: <http://www.ukragroconsult.com>
28. Міністерство аграрної політики і продовольства. URL: www.minagro.gov.ua
29. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua
30. Державний комітет статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
31. Українська біржа. URL: www.ux.ua